

СТАНОВИЩЕ

от проф. дпн Мира Цветкова-Арсова,
катедра „Специална педагогика“ при ФНОИ на СУ „Св. Климент Охридски”

на дисертационен труд

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование

1. Педагогически науки, научно направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика)

Автор: Теодорос Евангелос Баксеванидис

Тема: „Стратегии за повишаване на социалните умения у ученици от аутистичния спектър в общообразователни условия”

Научен ръководител: проф. дпн Мира Цветкова-Арсова

1. Описание на комплекта документи по процедурата за защита

Становището ми е изготвено въз основа на заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ № РД 38-662/18.12.2023 г. по процедурата за провеждане на защита за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на дисертационен труд на тема „Стратегии за повишаване на социалните умения у ученици от аутистичния спектър в общообразователни условия“, разработен от **Теодорос Баксеванидис**, редовен докторант по Специална педагогика с обучение на английски език с научен ръководител проф. дпн Мира Цветкова–Арсова.

Комплектът документи, който ми бе предоставен на електронен носител, съдържа пълния текст на дисертационния труд на английски език, Автореферат на български език, CV на български език, списък с публикации и текстовете на публикациите по темата на дисертационния труд.

2. Кратка информация за докторанта

Теодорос Баксеванидис придобива бакалавърската си степен през 2011 г. по специалност „Начално образование” в Егейския университет в Родос, Гърция. През 2013 г. получава магистърска степен по Специална педагогика в СУ „Св. Климент Охридски“, а през

2021 г. завършва втора магистърска програма по Модели на образователно планиране и развитие в Егейския университет в Родос, Гърция. Зачислен е в редовна докторантура по специална педагогика през 2018 г. към катедра „Специална педагогика“ във ФНОИ на СУ „Св. Климент Охридски“. Отчислен е с право на защита през 2021 г.

Професионалната кариера на Теодорос Баксеванидис включва работа като учител на деца със специални образователни потребности в начално училище в периода 2015-2021 г., а от 2021 г. е директор на училище.

3. Актуалност на темата

Избраната тема е актуална предвид групата деца и ученици със СОП, които са обект на изследването, а именно тези от аутистичния спектър, и поставената цел да се потърсят и установят ефективни и подходящи стратегии за повишаване на социалните им умения, които умения е известно, че са особено засегнати при тази категория деца.

4. Характеристика и оценка на структурата и организацията на дисертационния труд

Дисертационният труд на Теодорос Баксеванидис се състои от увод, четири глави, дискусия, заключение, библиография, приложение в обем от 177 страници.

В увода се посочва и защитава актуалността на изследваната тема.

Първа глава е теоретична и е озаглавена „Нарушение от аутистичния спектър“. Тя се състои от два основни параграфа, всеки от които с множество под-параграфи. В първия параграф се предлага кратък исторически преглед на изучаването на аутизма, добре и задълбочено се дефинира, посочват се симптомите му, причините за появата му – всичко това добре, последователно и вешо поднесено. Във втори параграф се описват и разглеждат социалните умения, емоционалните умения, връзката между тях.

Втората теоретична глава на дисертационния труд е наименована „Обучение на учениците с аутизъм“ и се състои от три параграфа, отново всеки един от тях с под-параграфи. В тази глава се прави обстоен обзор на приобщаването на деца и ученици от аутистичния спектър в училищни условия, разглежда се ролята на учителя, описват се известни в специалната педагогика програми за работа с ученици от аутистичния спектър и др.

Трета глава на дисертационния труд „Методология на изследването“ запознава с проведеното изследване. Добре формулирана е целта, коректно са описани задачите,

издигнати са три хипотези. Изследването включва две части – анкетно проучване сред 53 общообразователни учители от градовете Лимнос, Родос и Крит в Гърция, и описание на два реални случая на ученици от аутистичния спектър, обучаващи се в IV и в VI клас на общообразователно училище (case-study).

Четвърта глава „Анализ на резултатите” предлага детайлен и задълбочен анализ и интерпретация на събраните количествени данни. Извършена е статистическа обработка с програма SPSS-версия 25.0. В тази глава са анализирани отговорите от анкетното проучване на изследваните учители. Включени са достатъчен брой таблици и графики, които добре онагледяват анализа. Текстовата обосновка също е добра. Този анализ е последван от представяне в детайли и с всички необходими подробности на два реални случая на ученици от аутистичен спектър. В тях са описани етапите в планирането и осъществяването на обучение и подкрепа чрез провеждане на различни дейности. В последвалата дискусия става ясно, че трите хипотези се потвърждават.

Следват 9 изводи, които имат връзка с проведеното изследване и звучат обективно.

В заключението добре се финализират размислите по темата на дисертационния труд за ролята и значението на социалните умения при ученици от аутистичния спектър.

Следва Литература, съдържаща 223 литературни източници, предимно на английски език. Включени са и съвсем съвременни литературни източници – от 2022 г. например, което е добър атестат за познаване на новите тенденции по изследваната тематика.

В Приложение е поместена използваната анкетна карта.

5. Приноси и значимост на дисертационния труд за науката и практиката

Приносите, до които Теодорос Баксеванилис достига, са общо пет, разделени по следния начин: два в теоретичен план и три в практико-приложен. Те са добре формулирани, кореспондират и пряко произтичат от проведеното изследване и извършения анализ.

6. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Публикациите по темата на дисертационния труд са три, като те имат пряка връзка с темата на дисертационния труд. Всички те са самостоятелни и са в сборници с доклади от научни конференции на ФНОИ в годините 2019 и 2020.

7. Автореферат

Авторефератът отговаря на изискванията, като той добре и в подходящ, съкратен вид пресъздава съдържанието и структурата на основния текст на дисертационния труд. Авторефератът е в обем от 50 страници.

Заключение:

Дисертационният труд на **Теодорос Евангелос Баксеванидис** на тема „**Стратегии за повишаване на социалните умения у ученици от аутистичния спектър в общообразователни условия**” е добре структуриран и е издържан в научно-теоретично и в практико-приложно отношение. Той отговаря на изискванията на нормативната уредба в Република България, разписани в Закона за развитие на академичния състав и в Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“ за придобиване на научни степени, по отношение на актуалност на избраната тема, структура и организация, замислено и проведено изследване, анализ и интерпретация на получените данни.

Дисертационен труд показва, че докторант Теодорос Баксеванидис притежава задълбочени теоретични познания по разглеждания проблем, както и умения за тяхното последователно излагане по свързан, съвременен и подходящ начин. Докторантът притежава умения и компетентност за планиране и практическо провеждане на научно изследване, което включва както анкетно проучване, така и анализ на реални случаи. Докторантът притежава и умения за анализ и интерпретация на научни данни и резултати в професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика).

Въз основа на всичко гореизложено, аз давам **положителна оценка** за дисертационния труд и автореферата, и предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен “доктор” на **Теодорос Евангелос Баксеванидис** в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика).

София, 11 март 2024 г.

С уважение:

проф. дн Мира Цветкова-Арсова